

Gemeente Amsterdam

Aan: De leden van het presidium van Amsterdam
Datum: 8 oktober 2025

Onderwerp: Zorgen functioneren Ombudsman

Geachte leden van het presidium,

U kent ons standpunt over het belang van het instituut Ombudsman Metropool Amsterdam (hierna: ombudsman). Binnen de democratische rechtsstaat vervult de ombudsman een essentiële rol als onafhankelijke instantie op het handelen van meerdere gemeenten, waaronder de gemeente Amsterdam. Hij biedt burgers een laagdrempelige mogelijkheid om klachten over gedragingen van de gemeente te (laten) onderzoeken, buiten de rechter en de politieke arena om. Daarmee draagt de ombudsman niet alleen bij aan herstel van individuele rechtvaardigheid, maar ook aan structurele verbeteringen in (gemeente-)beleid en uitvoering. Zo versterkt het instituut het vertrouwen van burgers in de overheid in het algemeen en in de gemeente in het bijzonder, en bewaakt het tevens de balans tussen burger en bestuur.

De gemeentesecretaris en ik hebben u, 5.1, 2, i op 22 september geïnformeerd over de toenemende zorgen die we hebben rondom het functioneren van de ombudsman. De directe aanleiding is het onderzoek uit eigen beweging van de ombudsman naar het functioneren en de positionering van Bureau Integriteit (BI) en het daartoe opgeleverde concept-rapport. De wijze waarop dit onderzoek is uitgevoerd, de presentatie van de bevindingen van het onderzoek in het rapport en het daaropvolgende gesprek roepen ernstige vragen op over de kwaliteit van het onderzoek. Daarnaast zetten we vragen bij de objectiviteit en de onafhankelijkheid van de ombudsman. We constateren tevens dat er sprake is van een aantal terugkerende patronen, die bij eerdere onderzoeken ook al aan de orde waren. 5.1, 2, i

5.1, 2, i k heb u toegezegd deze zorgen ook per brief met u te delen.

Na onze afspraak zijn wij benaderd door de ombudsman. Hij gaf aan te willen reflecteren op ons eerdere gesprek over het onderzoek, het rapport in deze vorm terug te trekken en in plaats daarvan een knelpuntennotitie te presenteren. Op 1 oktober hebben wij wederom een onvolledig concept-rapport

ontvangen, waar weliswaar verbeteringen in zijn aangebracht ten opzichte van de eerdere versie, maar de fundamentele kritiekpunten blijven bestaan. Bovendien leverde dit rapport nieuwe zorgen op, waarvan de meest opvallende was dat de centrale onderzoeksvraag met terugwerkende kracht rigoureuus is veranderd. Van *“Wat mogen ambtenaren van de gemeente Amsterdam uit oogpunt van redelijkheid en vanuit de behoorlijkheid bezien verwachten van het Bureau Integriteit?”*, naar *“Wat mogen ambtenaren en inwoners, uit oogpunt vanuit de behoorlijkheidsnormen, verwachten van de behandeling van meldingen rondom sociale veiligheid door de gemeente Amsterdam?”* Aangezien aan die verbreding geen onderzoek ten grondslag ligt, rijst de vraag in hoeverre je navolgbare conclusies kan trekken en waardevolle aanbevelingen kan doen.

Wij zijn hierover op 6 oktober jl. opnieuw het gesprek aangegaan waarin de ombudsman na bespreking voorstelde het rapport om te zetten tot een knelpuntennotitie op metaniveau, die eerst ter feitencheck nog aan zou worden geboden aan de gemeente. De insteek was hier samen in op te trekken teneinde de bevindingen van de ombudsman zo goed mogelijk te benutten bij de opgaven die de organisatie heeft. Daarnaast hebben wij de ombudsman de suggestie gedaan uw raad door middel van een procesbrief op de hoogte te stellen van de voortgang. De ombudsman heeft gisteren einde dag een brief aangeboden voor de dagmail, waarin de ombudsman een voorschot neemt op conclusies waarvan de onderbouwing bij de gemeente tot op heden onbekend is. We hebben immers nog geen definitieve notitie ontvangen.

Ik hecht er daarom aan om mijn toezegging gestand te doen en de eerder met u besproken patronen op schrift te stellen. Voor de goede orde, de ombudsman bedient 8 gemeentes in de metropoolregio, het betreft hier alleen observaties vanuit de gemeente Amsterdam.

In de bijlage wordt uitgebreid ingegaan op de volgende patronen:

- Schijn van partijdigheid.
- Bevoegdheid Ombudsman
- Doorkruisen van gerechtelijke processen en eerstelijns klachtafhandeling
- Opereren op of buiten de randen bevoegdheden
- Onheuse bejegening richting ambtenaren
- Onduidelijke en onnavolgbare onderzoeksmethodiek
- Onterecht suggestie van wederhoor
- Wijze van conclusies trekken en de presentatie hiervan

5.1, 2, i

Gelet op het vorenstaande verzoeken wij u met de ombudsman in gesprek te gaan over de ontstane situatie.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente
Amsterdam,

Femke Halsema
Burgemeester

Thea de Vries
Gemeentesecretaris (wnd)

Bijlagen

1. Bijlage